

Schalkwijker Buitenwaard

Nieuwsbrief

Januari 2024

Even bijpraten...

Graag praten wij u bij over de stand van zaken rondom de herinrichting van de Schalkwijker Buitenwaard. Want sinds de start afgelopen mei is er al veel werk verzet. We informeren u via deze nieuwsbrief over de voortgang van het werk en de boswachter vertelt hoe hij naar het gebied kijkt.

Uitvoering voortvarend van start

Op maandag 1 mei 2023 ging - in het bijzijn van betrokken partijen - de eerste symbolische schop in de grond. Vanaf dat moment is er klei gewonnen in met name het zuidoostelijke deel van het projectgebied.

Delgromij, dochteronderneming van K3, voert het werk uit. Er is gestart in het zuidoostelijke deel (fase 1 op het kaartje hieronder), zodat dat deelgebied vervolgens gebruikt kan

worden als doorgangsdepot. Dat betekent dat we de klei uit fase 2 van het projectgebied in het gebied van fase 1 hebben kunnen opslaan, dichtbij de laadvoorziening aan de oever van de Lek (L op het kaartje). De klei die we hier hebben opgeslagen, wordt de komende maanden in schepen geladen. Zo zijn er gedurende de wintermaanden geen lange rijroutes door de uiterwaard nodig. Op deze manier kunnen we efficiënt en netjes werken.

Richting het westen

Recent is er een begin gemaakt met de herinrichting van de westzijde van het projectgebied (nummer 2 op het kaartje). Hier worden de eerste contouren van de beoogde geul met gevarieerde oevers langzaam zichtbaar. Sinds mei is ongeveer 60.000 m³ keramische klei uit het projectgebied per schip afgevoerd. Dat zijn ongeveer 25 volgeladen schepen. De klei gaat naar steenfabrieken die er bakstenen mee maken.

Op 1 mei ging de eerste symbolische schop in de grond

Klei voor steenfabrieken

De keramische klei wordt op aanvraag van de steenfabrieken ontgraven. Afhankelijk van de wensen van de klanten van de steenfabriek, heeft de fabriek bepaalde soorten klei nodig. In de praktijk kan het dus voorkomen dat er een periode geen werkzaamheden in het gebied worden uitgevoerd, omdat de steenfabrieken die specifieke klei even niet nodig hebben.

Groot onderhoud twee dijkop-/afritten

In principe wordt alle vrijkomende klei uit het projectgebied per schip afgevoerd. De eventuele levering van klei aan aangrenzende dijkversterkingsprojecten zoals Sterke Lekdijk kan daarop een uitzondering zijn. Door de afvoer van klei per schip voorkomen we hinder voor de omgeving op de openbare weg.

Voor de werkzaamheden maken we gebruik van een shovel, een graafmachine en enkele vrachtwagens of trekkers met kiepkarren. Heel af en toe moet dit materieel via twee bestaande dijkop-/afritten worden aan- en afgevoerd.

Het recente intensievere gebruik heeft inmiddels zijn sporen achtergelaten, waardoor in overleg met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (waterschap) is besloten om groot onderhoud uit te voeren. Op de twee bestaande dijkop-/afritten wordt een deugdelijke verharding aangebracht.

Het waterschap heeft hier recent een vergunning voor afgegeven. De werkzaamheden worden naar verwachting in het voorjaar. Een exacte planning hebben we nog niet.

Natuurontwikkeling door kleiwinning

Het uiteindelijke doel is het realiseren van riviernatuur door een geul aan te leggen. De kleiwinning is daarvoor het middel.

We leggen een nevengeul aan in het gebied die (aan de westzijde) op de rivier wordt aangesloten. De bestaande plas wordt in de nevengeul ingepast en de geul krijgt flauwe, natuurvriendelijke oevers. Doordat de geul op de rivier is aangesloten, kunnen bij hoogwater in het gebied weer meer riviergebonden processen plaatsvinden zoals stroming, erosie en sedimentatie. Daardoor ontstaat er een gevarieerder natuurgebied.

- A Open water
- B Verharde instroomdrempel
- C Waterriet en riviermoeras
- D Slikkige (kale) oevers
- E Solitaire bomen en struiken (meidoorn)
- F Zachthoutoibos
- G Stroomdalgrasland op rivierduinencomplex
- H Natuurlijk kruidenrijk grasland
- I Verlaging zomerkade
- J Verlaging maaiveld ter vernatting moeraszone
- K Dwarskade langs huidige slotenpatroon
- L Behoud zandstrandjes in kribakken (slaapplek scholeksters)

Project om te laten zien!

Door: Chris Hartman, Senior boswachter beheer - Staatsbosbeheer

Voor Staatsbosbeheer is het werk in de Schalkwijker Buitenwaard een belangrijke stap in de natuurversterking langs de rivieren. De prettige samenwerking met K3, haar dochteronderneming Delgromij en andere partijen in dit omvangrijke, meerjarige project gaf al vanaf de eerste gesprekken vertrouwen.

In het najaar maakten onze collega's kennis met dit project. Wij organiseerden werkbezoeken voor het team van ons landelijk programma Deltanatuur en voor collega-boswachters, -adviseurs en -projectleiders die niet direct betrokken zijn bij dit project. We maakten een stevige wandeling en eindigden bij de tijdelijke brug waar de afgraven klei per boot via de Lek wordt afgevoerd. De manier waarop de logistiek is ingericht sprak iedereen aan. En ook hoe het natuurproduct klei bijdraagt aan een

maatschappelijke vraag. Er worden vooral bakstenen mee gemaakt voor de woningbouw. Met de inkomsten kunnen we meer riviernatuur realiseren. Een win-win situatie dus!

Het gebied transformeert zich de komende zeven jaren tot rietland, nat hooiland met bos en struweel. De nevengeul wordt aantrekkelijk voor watervogels, vissoorten, de ijsvogel - die we al hebben gespot - en de otter. In verschillende fases wordt 4 tot 7 hectare afgraven en opgeleverd. De eerste fase kunnen we in de zomer van 2024 afronden. Dan wordt dit perceel zo afgewerkt dat de natuur zich kan ontwikkelen. Zo zie je verschillende stadia van ontwikkeling. Wij maken omwonenden en belangstellenden graag deelgenoot van de ontwikkelingen via een veldbezoek. Tussentijds kunt u ons natuurverhaal lezen via www.staatsbosbeheer.nl, waar u kunt zoeken op 'Van grasland naar gevarieerde riviernatuur'.

Boswachter Chris Hartman in het programma EenVandaag

De Schalkwijker Buitenwaard in EenVandaag

In juli 2023 besteedde tv-programma EenVandaag aandacht aan de ecologische toestand van de Rijn. Hoewel deze nog niet is zoals het zou moeten zijn, wordt de Rijn - onder andere door natuurontwikkelingsprojecten - stapje voor stapje weer tot leven gewekt. Als onderdeel van de Rijntakken kwam ook de Schalkwijker Buitenwaard langs de Lek voorbij.

In de aflevering komt boswachter van Staatsbosbeheer Chris Hartman aan het woord over het project: *"Hier begint de huizenbouw van de komende jaren. Hier liggen de bakstenen van de toekomst. Elk jaar wordt een deel afgegraven en ingericht, waardoor ruimte ontstaat voor brede rietzomen, zeggemoeras en open water wat weer mag 'vermoerassen'."*

Terugkijken

Op www.eenvandaag.nl kunt u via de zoekterm 'Rijn' de uitzending 'Rijn wordt stapje voor stapje weer tot leven gewekt, maar dat vraagt offers van scheepvaart en boeren' terugkijken.

Contact

Tijdens de uitvoeringsperiode zijn Wim Vermeule en Dennis Sneepels van kleiwinbedrijf Delgromij BV uw aanspreekpunten. Heeft u vragen over het werk, dan kunt u contact met hen opnemen.

Wim Vermeule

Projectleider
024 348 88 60 • w.vermeule@delgromij.nl

Dennis Sneepels

Uitvoerder
06 29 06 10 21 • d.sneepels@delgromij.nl

Aanspreekpunt vanuit Staatsbosbeheer is:

Chris Hartman

Senior beheerder Utrecht-Oost
06 57 58 81 34 • c.hartman@staatsbosbeheer.nl

staatsbosbeheer

DELGROMIJ

een **K3** onderneming

FSC

kiwa

gecertificeerd

ISO 9001